

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 46/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. februára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Tomášom Balážom, advokátska kancelária, Štúrova 1, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 149 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, a čl. 3 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/1 Gd 417/13-5 z 8. novembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. januára 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]

(ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 149 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a čl. 3 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. VI/1 Gd 417/13-5 z 8. novembra 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa 17. augusta 2011 a 5. septembra 2011 zúčastnil ústneho prerokovania podkladov týkajúcich sa spojeného územného a stavebného konania na stavbu „Oporné múry pri rodinnom dome v [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]“ stavebníkov [REDAKOVANÉ], a jeho manželky [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ]. Na predmetnom pojednávaní stavebný úrad predložil sťažovateľovi ako účastníkovi konania kompletný spisový materiál na nahliadnutie. Sťažovateľ však žiadal o poskytnutie kópie celej projektovej dokumentácie rodinného domu [REDAKOVANÉ]. Stavebný úrad túto požiadavku sťažovateľa odmietol, pretože projektovú dokumentáciu „možno kopírovať iba so súhlasom autora projektovej dokumentácie – autorský zákon“.

Sťažovateľ sa obrátil na orgány prokuratúry s podnetom namietajúc neposkytnutie požadovanej fotokópie. Keďže nebol úspešný, obrátil sa 24. apríla 2012 na generálneho prokurátora Slovenskej republiky podaním označeným ako „sťažnosť na postup prokuratúr vo veci a... opakovaný podnet v zmysle § 34 ods. 2) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre“. V uvedenom podaní sťažovateľ zdôraznil, že vo veci uvádza nové skutočnosti, ktoré aj konkretizoval a odôvodnil.

Generálna prokuratúra listom č. k. VI/2 Gd 47/12-14 z 18. mája 2012 reagovala na podania sťažovateľa doplnením k vybaveniu skoršieho podnetu (z 2. februára 2012) a meritórne zdôvodnila, prečo na základe dôvodov uvedených sťažovateľom nemožno jeho podaniu vyhovieť. Súčasne generálna prokuratúra sťažovateľa upozornila, že „ďalšie

opakované podnety v tejto veci budú na prokuratúre vybavované iba, ak budú obsahovať nové skutočnosti...“.

Sťažovateľ podal 6. mája 2013 podnet na generálnu prokuratúru, ktorá podnet vybavila listom č. k. VI/2 Gd 122/13-5 z 2. júla 2013. V ňom uviedla, že podnet sťažovateľa bol opakovaným podnetom, pretože ním žiadal „o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho už predchádzajúceho opakovaného podnetu prokurátorom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 8. apríla 2013 č. k. VI/2 Gd 36/13-10 vo veci postupu a rozhodnutia stavebného úradu [REDAKOVANÉ] pod č. Výst. [REDAKOVANÉ]“. Z uvedeného dôvodu generálna prokuratúra s odkazom na § 34 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) uviedla, že sťažovateľov „ďalší opakovaný podnet vybavovať nebude“. Opätovne poučila sťažovateľa o zákonnej podmienke na vybavenie prípadného ďalšieho opakovaného podnetu.

Sťažovateľ sa 12. augusta 2013 prostredníctvom Krajskej prokuratúry v Žiline znovu obrátil na generálnu prokuratúru s podaním označeným ako „opakovaný podnet v zmysle § 34 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre“. Rekapituloval v ňom svoje vecné pripomienky k postupu stavebného úradu v už uvedenej veci a požiadal, „aby Generálna prokuratúra v rámci svojej pôsobnosti preskúmala postup a zákonnosť rozhodnutí prokuratúr v inštančnom postupe“. Keďže generálna prokuratúra na podanie sťažovateľa nereagovala, obrátil sa na ňu sťažovateľ 4. novembra 2013 so žiadosťou o poskytnutie informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“) o tom, kedy bol jeho opakovaný podnet doručený generálnej prokuratúre.

Generálna prokuratúra na žiadosť sťažovateľa odpovedala oznámením č. k. VI/1 Gd 417/13-5 z 8. novembra 2013 podľa § 16 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 1 zákona o slobode informácií, v ktorom uviedla, že podanie sťažovateľa z 12. augusta 2013 „bolo doručené na Generálnu prokuratúru SR 15. 08. 2013“. Súčasne generálna prokuratúra uviedla, že predmetné podanie sťažovateľa bolo „vyhodnotené ako ďalší opakovaný podnet,

ktorý neobsahoval oproti... predchádzajúcim podnetom žiadne nové skutočnosti, preto nebol ďalej na prokuratúre vybavovaný... Z uvedeného dôvodu sa v prípade... ďalšieho opakovaného podnetu z 12. 08. 2013 neaplikoval ani postup podľa § 33 ods. 1 resp. § 32 ods. 3 zákona... o prokuratúre..., lebo tento zaevidovaný v dozorovom denníku, v ktorom bol vybavovaný... predchádzajúci podnet z 02. 02. 2012 v spojení s podnetom z 24. 04. 2012, nakoľko sa nejednalo o novú vec.“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ opätovne rekapituluje svoje právne názory na podporu záveru o nezákonnosti postupu stavebného úradu v jeho veci (neposkytnutím fotokópie projektovej dokumentácie stavby). Ďalej zdôrazňuje, že „generálna prokuratúra vo veci nekonala a jeho opakovaný podnet nevybavila v zákonom stanovenej lehote dvoch mesiacov (§ 33 ods. 1 zákona 153/2001 Z. z. o prokuratúre)“.

Oznámením generálnej prokuratúry z 8. novembra 2013 boli podľa sťažovateľa „porušené jeho ústavné práva...“.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo vec samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tomu zodpovedajúca povinnosť verejného orgánu vo veci konať tak, aby nedošlo k porušeniu ústavno-právnych princípov, Generálnou prokuratúrou SR oznámením zo dňa 08.11.2013 sp. zn.: VI/1 Gd 417/13-5 porušené bolo.“

2. Základné právo sťažovateľa na právnu istotu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Generálnou prokuratúrou SR oznámením zo dňa 08.11.2013 sp. zn.: VI/1 Gd 417/13-5 porušené bolo.“

3. Ochrana práva a zákonom chránených záujmov sťažovateľa v zmysle čl. 149 ústavy Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky porušené bola.“

4. Právo sťažovateľa na výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou čl. 152 ods. 4 ústavy porušené bolo.“

5. *Právo sťažovateľa na výklad a používanie ústavných zákonov a iných zákonov a ďalších právnych predpisov, ktoré musia byť v súlade s ust. § 1 Listinou základných práv a slobôd porušené bolo.*

6. *Právo sťažovateľa v zmysle čl. 3 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, nikomu nemožno spôsobiť ujmu na právach pre uplatňovanie jeho základných práv a slobôd porušené bolo.*

7. *Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Eur.*

8. *Ústavný súd Oznámenie Generálnej prokuratúry SR zo dňa 08.11.2013 sp. zn.: VI/1 Gd 417/13-5 zrušuje a vracia jej vec na ďalšie konanie.*

9. *Generálna prokuratúra SR je povinná nahradiť sťažovateľovi trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 284,08 Eur.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným,

ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Článok 1 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy (napr. IV. ÚS 70/2011), a neformuluje tak žiadne základné právo ani slobodu účastníka konania, preto ústavný súd nemôže v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vysloviť porušenie tohto ustanovenia ústavy (napr. III. ÚS 119/2011). To isté v zásade platí aj o čl. 152 ods. 4 ústavy, ktorý má charakter generálneho interpretačného princípu vždy uplatňovaného ústavným súdom vo svojej rozhodovacej činnosti (m. m. IV. ÚS 383/08). Sťažnosť je tak v tejto časti zjavne neopodstatnená.

2. Podľa čl. 149 ústavy prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 149 ústavy, ústavný súd konštatuje, že toto ustanovenie ústavy vyjadruje, resp. určuje právny základ fungovania prokuratúry Slovenskej republiky, a nie základné práva, ktoré sú zaručené v druhej hlave ústavy. Preto nemožno čl. 149 ústavy samostatne aplikovať (a teda ani namietat jeho porušenie) v konaní o porušení individuálnych základných práv a slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prostredníctvom sťažnosti pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 24/98, II. ÚS 810/00, II. ÚS 165/07). Vzhľadom na túto skutočnosť, že sťažovateľ namieta porušenie označeného článku ústavy, porušenie ktorého nemožno samostatne namietat pred ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy,

bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 66/2012).

Sťažovateľ sa domáha ochrany svojho základného práva na inú právnu ochranu prostredníctvom ústavno-súdneho prieskumu spôsobu vybavenia jeho žiadosti o poskytnutie informácie podanej podľa zákona o slobode informácií. Žiadosť vybavovala generálna prokuratúra ako povinná osoba podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií. Vybavenie malo formálnu podobu listu, ktorým generálna prokuratúra poskytla požadovanú informáciu o tom, kedy jej bol doručený ďalší opakovaný podnet sťažovateľa.

Ústavný súd konštatuje, že žiadosti sťažovateľa o poskytnutie informácie generálna prokuratúra vyhovelá a, tak ako to predpisuje § 18 ods. 1 zákona o slobode informácií, poskytla mu požadovanú informáciu (v takom prípade sa rozhodnutie urobí iba zápisom v spise a nemožno proti nemu podať opravný prostriedok). Napriek tomu sťažovateľ tvrdí, že

došlo k porušeniu jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy práve predmetným oznámením.

Uplatnenie subjektívneho práva fyzickou osobou alebo právnickou osobou pred orgánom verejnej moci má vždy formálnu podobu návrhu na rozhodnutie v merite veci. Znamená to, že svoju predstavu o právnej ochrane, ktorá sa má v právnom predpise zakotvenému právu poskytnúť, spája navrhovateľ subjektívne s konkrétnym spôsobom vybavenia jeho návrhu (podnetu). Ak za týchto okolností orgán verejnej moci vybaví návrh spôsobom presne zodpovedajúcim návrhovému petitu, potom navrhovateľ nemôže namietat porušenie jeho subjektívneho práva a s úspechom sa domáhať právnej ochrany v ďalšom procesnom (opravnom, prieskumnom) postupe.

Zmyslom a účelom právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je poskytovanie účinnej ochrany tam uvedeným základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb (III. ÚS 483/2012). Teda sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je prostriedkom ochrany subjektívnych práv. V konaní o tzv. ústavnej sťažnosti tak nie je primárnym cieľom oficiálny dozor nad zachovávaním ústavnosti orgánmi verejnej moci. Preto subjektívnym predpokladom na podanie sťažnosti je to, že napadnutý zásah orgánu verejnej moci vyznel v neprospech sťažovateľa.

Žiadosti o poskytnutie informácie, do ktorej sťažovateľ formálne vtelil spôsob očakávanej právnej ochrany svojmu subjektívnemu právu na informácie o činnosti orgánu verejnej moci, generálna prokuratúra vyhovelá a požadovanú informáciu mu poskytla. Ochrana sťažovateľovmu právu, ktoré je normatívne zakotvené, bola poskytnutá presne takým spôsobom, aký sťažovateľ požadoval. Preto sa sťažovateľ nemôže úspešne domáhať ústavno-súdnej ochrany jeho označených práv. Sťažnosť je preto na prvý pohľad zjavne neopodstatnená.

Formulovaný právny záver ústavného súdu vyplýva z ďalšieho nedostatku podanej sťažnosti. Tá je ako celok vnútorne rozporná. Na jednej strane v dôvodoch sťažnosti sťažovateľ zreteľne brojí proti spôsobu, akým orgány prokuratúry meritórne vybavili jeho

podnety podané podľa zákona o prokuratúre a majúce svoj pôvod v údajnom nezákonnom postupe stavebného úradu (neposkytnutie fotokópie projektovej dokumentácie), no na druhej strane sťažnosťou napáda úkon generálnej prokuratúry vykonaný v procese vybavovania žiadosti o poskytnutie informácie podľa zákona o slobode informácií. Ústavný súd však vzhľadom na svoju už konštatovanú striktnú viazanosť návrhom na začatie konania bol v rámci predbežného prerokovania sťažnosti povinný zamerať svoju pozornosť na konkrétny sťažnostný petit a s ním sa náležite vysporiadať.

4. Podľa § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ústavné zákony iné zákony a ďalšie právne predpisy, ich výklad a používanie musí byť v súlade s Listinou základných práv a slobôd.

Uvedená právna norma predstavuje všeobecné interpretačné pravidlo, ktoré je možné aplikovať len v súvislosti s namietaním porušenia konkrétneho základného práva uvedeného v listine (IV. ÚS 518/2011). Keďže ústavný súd porušenie základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 listiny nezistil, nemohlo dôjsť ani k porušeniu označeného interpretačného pravidla.

Podľa čl. 3 ods. 3 listiny nikomu nemožno spôsobiť ujmu na právach pre uplatňovanie jeho základných práv a slobôd.

Aj čl. 3 listiny má charakter ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní listiny. Toto ustanovenie listiny je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou a listinou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že neboli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, neprichádza do úvahy deklarovanie ani porušenie týchto ustanovení listiny (IV. ÚS 119/07, IV. ÚS 122/09, IV. ÚS 165/2012). Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

5. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v sťažnostnom petite (návrh na zrušenie označeného oznámenia generálnej prokuratúry, návrh na priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2015